

PETFORM

Ticaret Merkezi Nedir? Ne Değildir?

Rıdvan Uçar, Yönetim Kurulu Üyesi, Gaz Grubu Başkanı

7.Türkiye Enerji Zirvesi, Adana, 24 Kasım 2016

Vizyon ve Faaliyetler Arasındaki İlişki

Ticaret merkezi vizyonunu doğru tanımlayabilmek için, ticaret merkezinin ne olduğunu anlamamız ve fikir birliğinde olmamız gerekir.

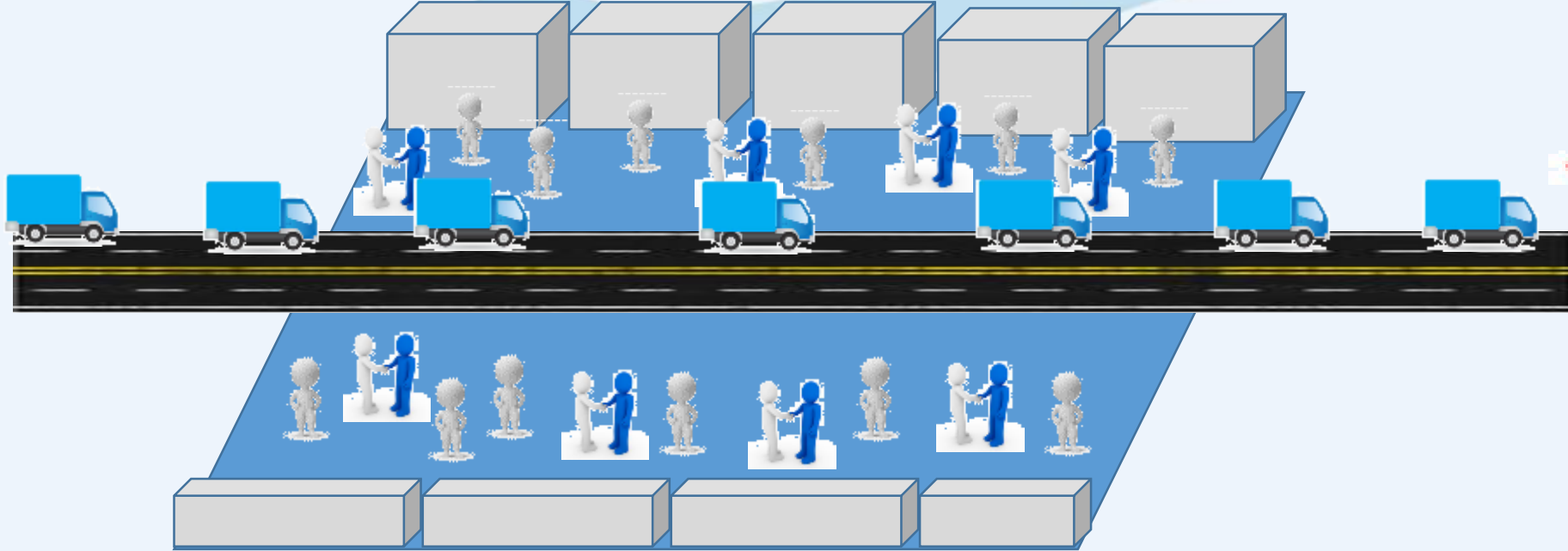
Semt Pazarı bir Ticaret Merkezidir

Manav, Gümrük Depolama Alanı veya Kargo Dağıtım Merkezi bir Ticaret Merkezi değildir

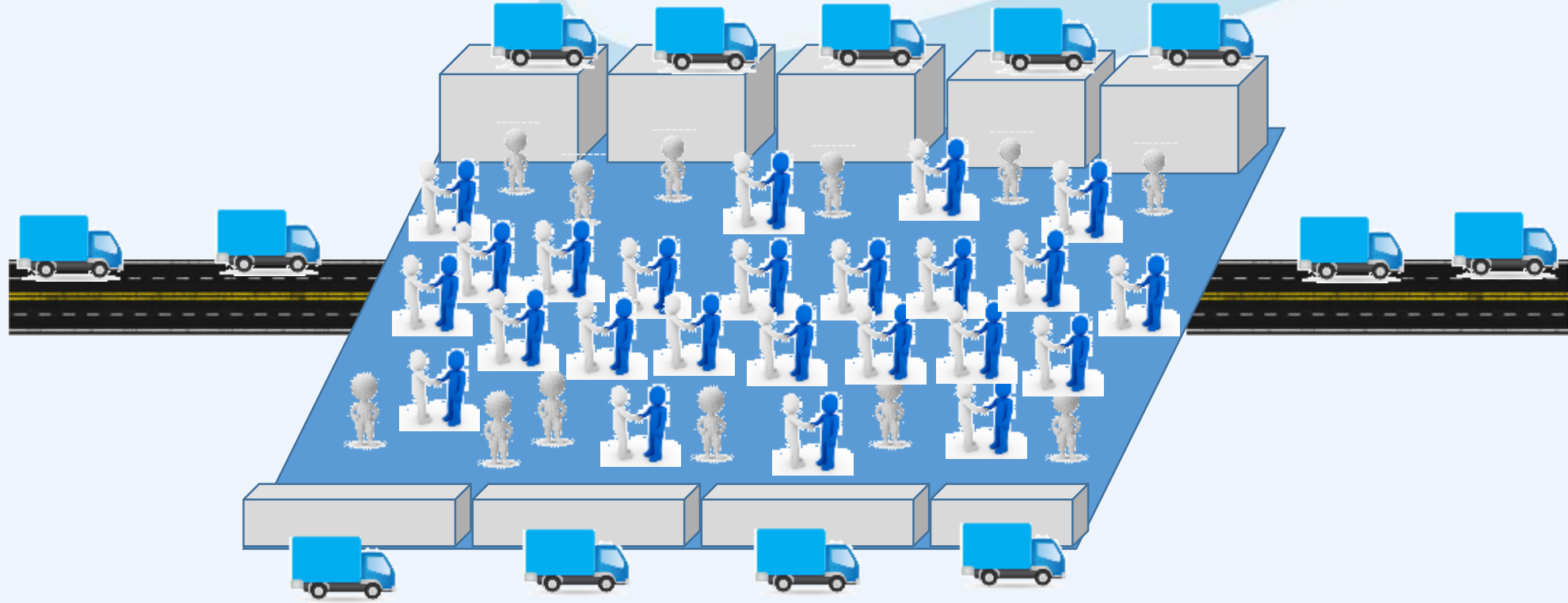

Semt Pazarı ve Transit Geçiş

Transit geçişler, geçilen pazar veya pazarların gelişmesini sağlamaz, sadece son noktadaki «hedef» pazara katkı yapar, anlaşmalar semt pazarında değil, başka bir pazarda ve genellikle gizli anlaşmalar ile sağlanır. Bu durumda transit pazar (ülke) sadece geçiş ücreti alabilir.

Semt Pazarı ve Transit Geçiş

Ticaret merkezlerinde transit geçiş olmaz, buna ihtiyaç olmaz, gerek yoktur. Alıcı ve satıcılar aynı yerde buluşur ve malın ticareti orada gerçekleşir. Pazarda oluşan fiyatla gideceği noktaya ulaşır.

Ticaret Merkezi Nedir?

- Ticaret merkezinden bahsedebilmek için bir semt pazarından bahsetmek gerekir.
- Alıcı ve satıcıların bu pazara gelmeleri beklenir ama bunun için kimse zorlanamaz. Bu doğal bir süreçtir. Gerekli ortam hazırlanır, semt pazarının gerçekten serbest pazar kurallarına göre işlediği anlatılır, alıcı ve satıcılar ikna edilmeye çalışılır.
- Alıcı ve satıcılar ikna olursa bu pazara gelir, anlaşmalar yapılır ve ticaret gelişmeye başlar. İkna olmazlarsa başka semt pazarına giderler.
- Çok sayıda alıcı ve satıcının olmadığı yer semt pazarı, yani ticaret merkezi değildir.
- Monopol bir yapının hakim olduğu, fiyatın şeffaf kurallara göre ve serbestçe belirlenmediği yer, ticaret merkezi değildir ve olamaz.

Ticaret Merkezinde Vazgeçilmez 4 Oyuncu

**Ticareti Yapan
(Trader)**

**Gaz Sağlayıcı
(Supplier)**

Düzenleme Düzenleme Düzenleme

Düzenleme
Düzenleme
Düzenleme
Düzenleme

Düzenleme
Düzenleme
Düzenleme
Düzenleme

**Semt Pazarı
(Doğalgaz Ticaret
Merkezi)**

Düzenleme Düzenleme Düzenleme

**Gazı Kullanan
(Client)**

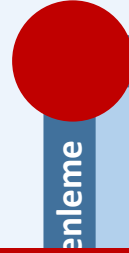
**Üretici
(Producer)**

Ticaret Merkezinde Vazgeçilmez 4 Oyuncu

**Ticareti Yapan
(Trader)**

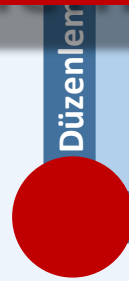
Düzenleme Düzenleme Düzenleme

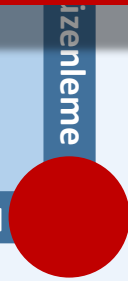
**Gaz Sağlayıcı
(Supplier)**

Kanun Yapıcının en önemli hedefi Ticaret Merkezi'nin oluşmasını sağlayacak ortamı hazırlamak, bunun için gerekli düzenlemeleri yapmaktır.

**Gazı Kullanan
(Client)**

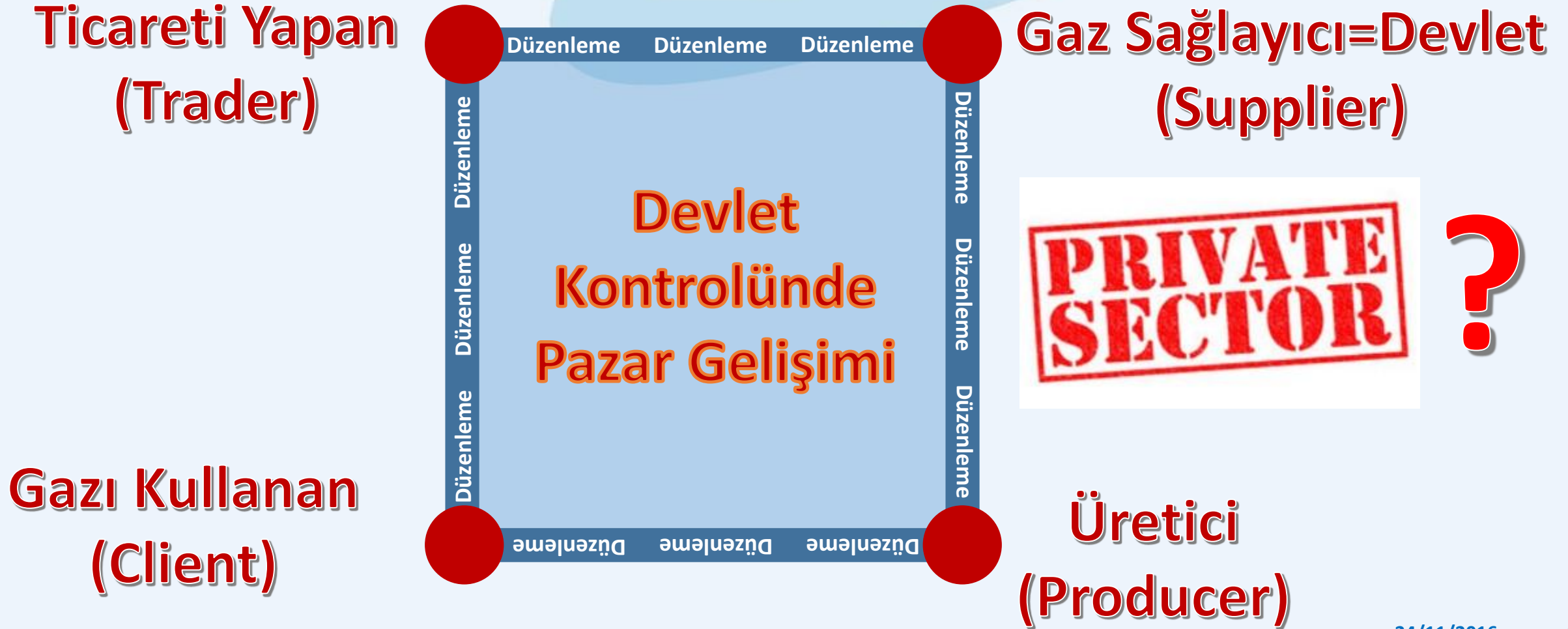

Düzenleme Düzenleme Düzenleme

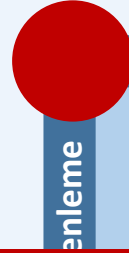
**Üretici
(Producer)**

Devletin Ana Oyuncu olduğu süreçlerde Ticaret Merkezi Oluřamaz

Devletin Ana Oyuncu olduğu süreçlerde Ticaret Merkezi Oluřamaz

**Ticareti Yapan
(Trader)**

Düzenleme Düzenleme Düzenleme

**Gaz Sağlayıcı=Devlet
(Supplier)**

Kanun Yapıcı düzenlemeyi özel sektörün katılımını sağlayacak şekilde yapmazsa, bir iç pazar oluşabilir ama bir ticaret merkezi için uygun ortam oluşmayacaktır.

**Gazı Kullanan
(Client)**

Düzenleme Düzenleme Düzenleme

**Üretici
(Producer)**

«Köprü» Vizyonu

Enerjide 2023 yılı vizyonu 'tam gaz'

Türkiye, **doğalgazda** artık 'yönetmen' oluyor. Son yıllarda imzalanan anlaşmalar, Türkiye'yi 2023'te dünyanın en büyük gaz köprüsü haline getirecek.

TANAP darbe girişimini atlatarak, enerji güvenliği odaklanan Türkiye, Rusya ve İsrail ile ilişkilerini normalleştirmesinin ardından dünya enerji piyasasında 'oyun değiştirici ve yöneten' olarak yer alacak adımları atıyor. Petrol ve **doğalgaz** konusunda kaynak ülke olmayan Türkiye, transit ülke olmanın avantajlarını değerlendirecek.

Türkiye, 2023'te **DÜNYANIN EN BÜYÜK** gaz köprüsü olabilir

Son yıllarda imzalanan anlaşmalar, Türkiye'yi 2023'te dünyanın en büyük gaz köprüsü haline getirecek.

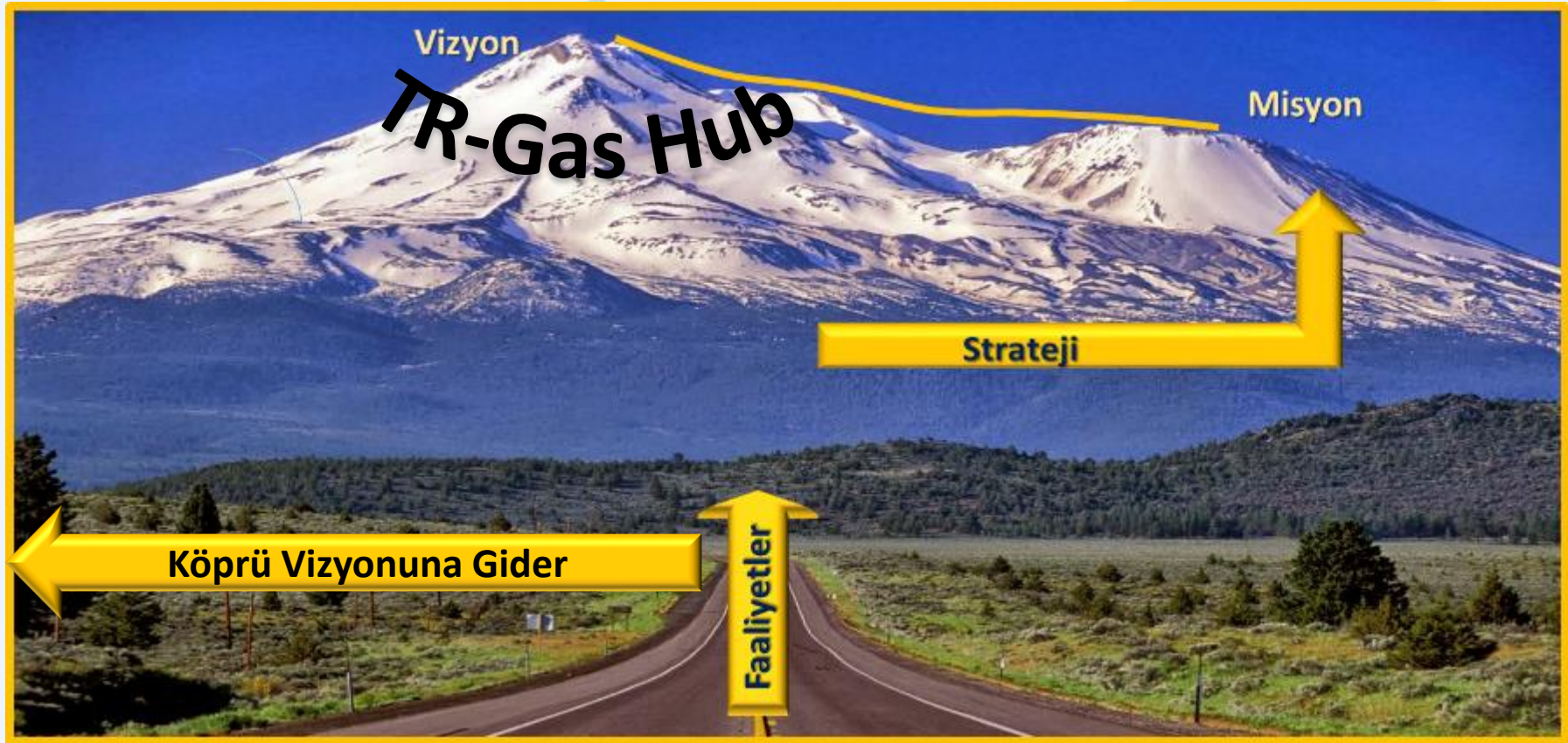
Türkiye, **doğalgazda** artık 'yönetmen' oluyor. Son yıllarda imzalanan anlaşmalar, Türkiye'yi 2023'te dünyanın en büyük gaz köprüsü haline getirecek.

TANAP darbe girişimini atlatan ve prestij projelerine odaklanan Türkiye, Rusya ve İsrail ile ilişkilerini normalleştirmesinin ardından dünya enerji piyasasında 'oyun değiştirici ve yöneten' olarak yer alacak adımları atıyor. Petrol ve **doğalgaz** konusunda kaynak ülke olmayan Türkiye, transit ülke olmanın avantajlarını değerlendirecek.

Türkiye, enerjide transit ülke olmasının sonrasında, hem kendi enerji arz güvenliğini sağlayacak hem de transit geçiş ücretinden kazanç sağlayacak. Türkiye'nin 2023 yılında ev sahipliği yapacağı enerji projelerinin en önemlileri ise Türk Akımı ile TANAP olacak. İsrail, Kıbrıs, Irak ve İran **doğalgazlarının** da eklenmesiyle Türkiye, 200 milyar metreküplük bir **doğalgaz** köprüsü haline gelecek. Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in Türkiye'ye yaptığı ziyaret sırasında imzalanan 'Türk Akımı' projesi yıllık tahmini 63 milyar metreküp **doğalgaz** taşıyacak. Türkiye, bu hattan kendi kullanım için 14 milyar metreküp **doğalgaz** alabilecek. 49-50 milyar metreküp ise AB ülkelerine aktarılacak. Projenin 2020 yılında işler hale gelmesi bekleniyor.

2018 yılında tamamlanması öngörülen ve yıllık 16 milyar metreküp aktarım ile başlayacak Trans Anadolu **Doğalgaz** Boru Hattı Projesi'nin (TANAP), 2023 yılında, yıllık 31 milyar metreküp **doğalgaz** pompalaması bekleniyor.

Vizyon ve Faaliyetler Arasındaki İlişki

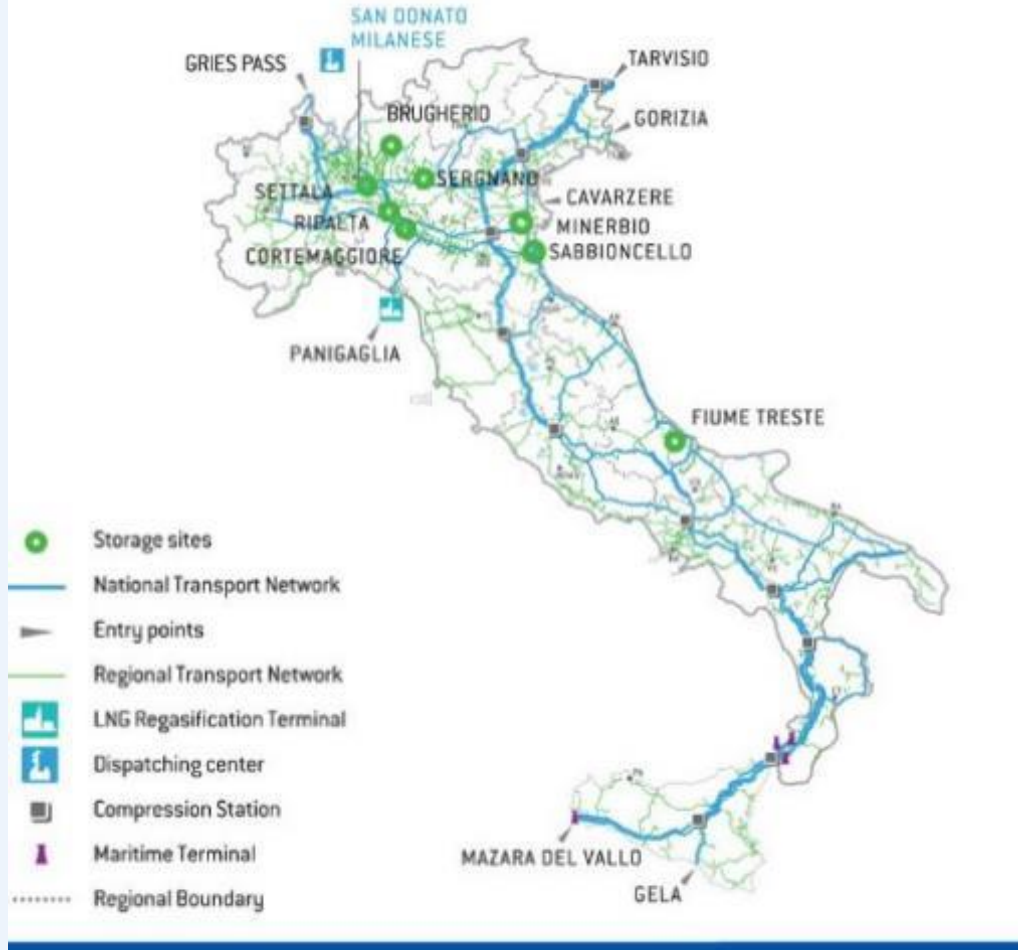
Köprü Ülke olma vizyonu ile Ticaret Merkezi olma vizyonu aynı anda gerçekleşemeyecek kadar ayrı kavramlardır

Gaz Pazara Doğru Gider

İtalya Semt Pazarı Kuruluyor

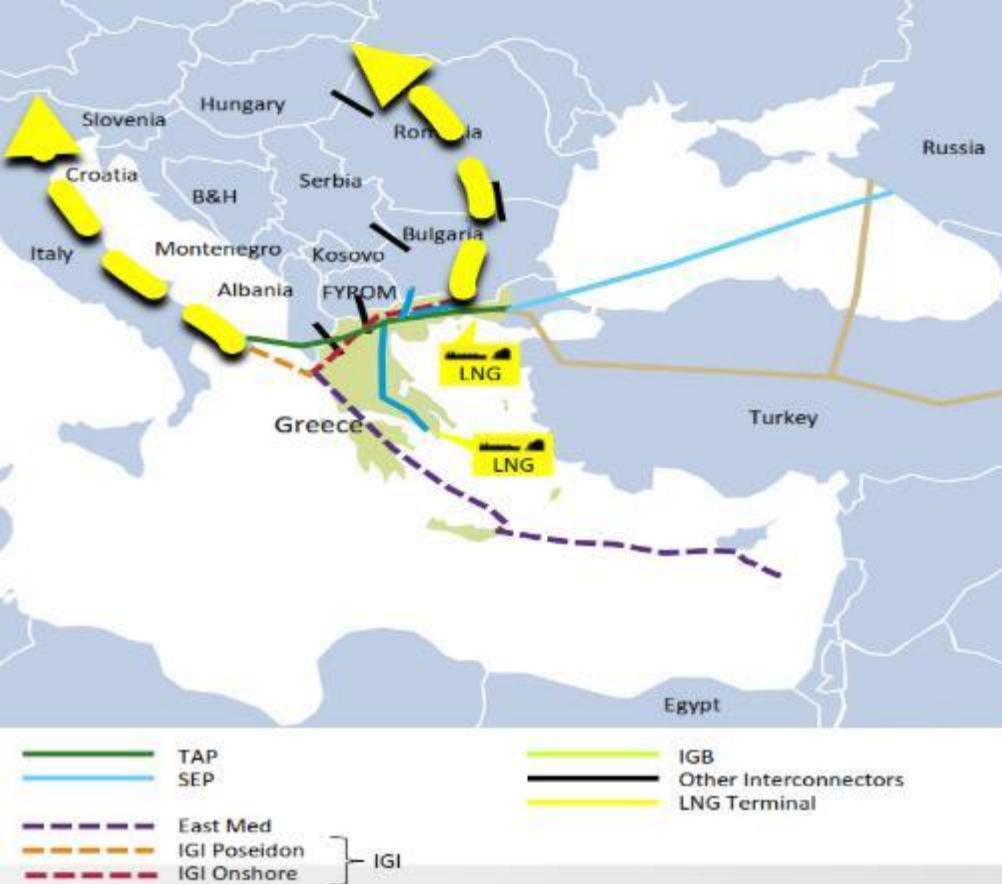
Gas infrastructure in Italy - as of December 31, 2010

- İtalya'da transit hat bulunmuyor
- İtalya'da günlük giriş kapasitesi, günlük azami gaz talebinin 2.5 katı
- 2000: İlk doğalgaz kanunu
- 2002: İlk Eni Ayrışması
- 2003: Tüm kullanıcılar serbest tüketici
- 2009: Bağımsız İletim Operatörü
- 2010: Decree No:130
- 2012: Kanun 27
- 2012: 15+ ithalatçı, Eni payı %41

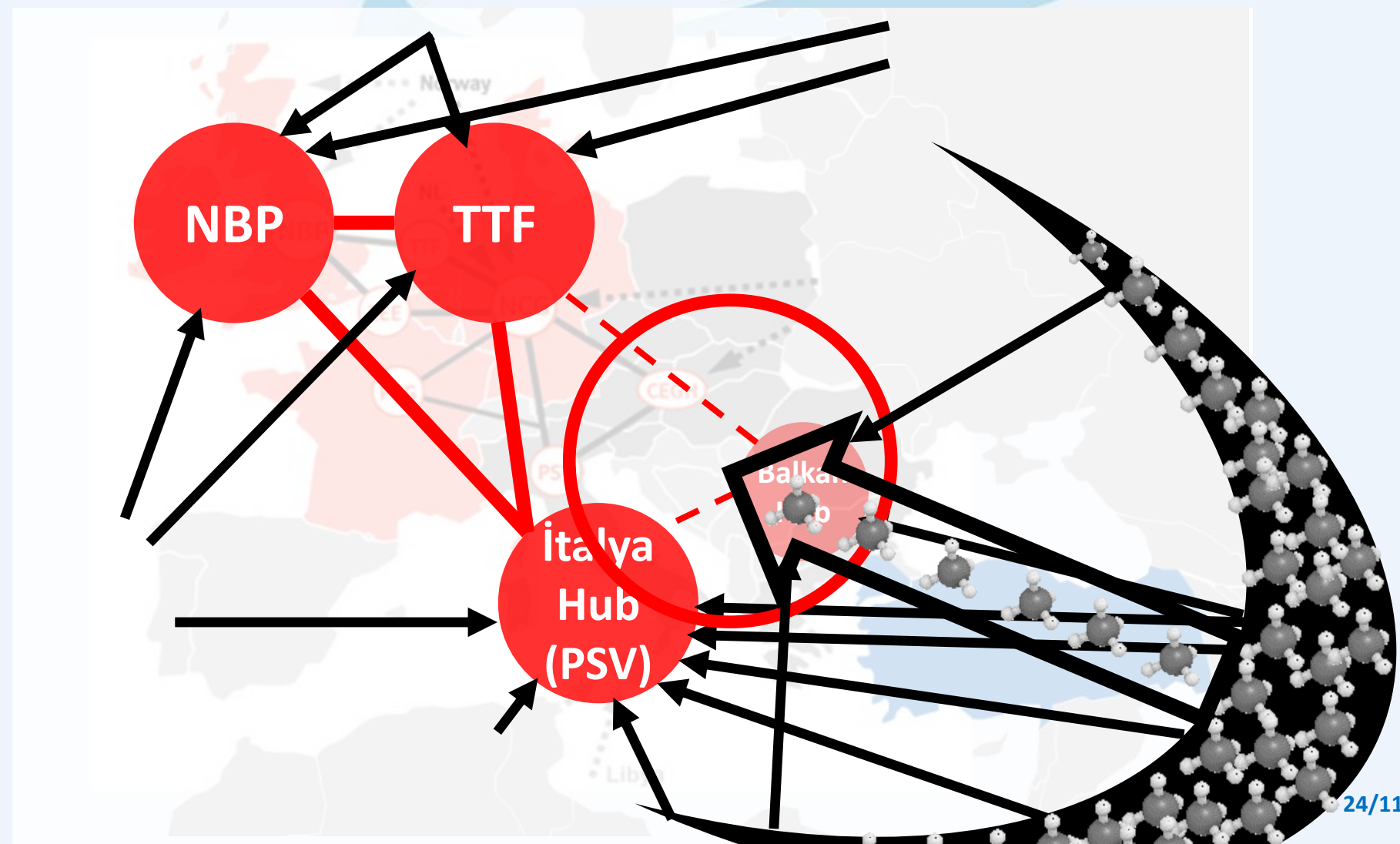
Yunanistan Semt Pazarı?

- 2010: Üçüncü taraf erişim
- 2013: Sanal ticaret noktası, dengeleme gazı piyasası
- 2016: AB piyasaları uyum, kapasite ihaleleri
- 2016: DEPA sanal nokta gaz ihalesi, gün içi piyasası dengeleme kuralları
- 2016: «Hub» vizyonu
- 2017: Dengeleme ve ticaret platformu devreye alma

Büyük Resim Ne Diyor? Üst Aklın Üstündeki Akıl...

Kritik Sorular ve Cevaplar

Soru 1 : Ticaret Merkezi Nedir?

Cevap : Semt Pazarı bir Ticaret Merkezidir. Pazarın kurulabilmesi için çok sayıda alıcı ve satıcının bir arada bulunması gerekir.

Soru 2 : Ticaret Merkezi Ne Değildir?

Cevap : Devletin ana oyuncu olduğu, Hükümetler Arası Anlaşmaların yapıldığı, transit hatların olduğu yer ticaret merkezi değildir.

Türkiye Doğalgaz Ticaret Merkezi

Ticaret merkezinden bahsedilmek için çok çeşitli kaynaklardan gelen gazın, oluşturulan ticaret merkezi koşullarında alıcı ve satıcılar arasında serbest olarak belirlenen fiyatlar üzerinden el değiştirmesi gerekir.

Ticaret Merkezi Hakkında Bazı Gerçekler

- Ticari merkezi olduğumuz konusunda alıcı ve satıcıları ikna edebilmemiz için yaklaşık 10 yıla ihtiyacımız var.
- Dünyada hiçbir ticaret merkezi devlet tarafından işletilmiyor, fiyat yönlendirilmiyor.
- Fiyat kontrolü olan hiçbir ticaret merkezi yoktur, fiyat ticaretler sonucunda pazarda oluşmalıdır.
- Özel sektör, ticaret merkezlerini oluşturur, işletir ve büyütür. Bu nedenle ticari merkez oluşumunda kritik bir role sahiptir.
- Devletin bu süreçte en büyük katkısı kararlılık ve bu süreçte oluşturacağı ortamdır.
- Eğer devlet, pazar üzerinde oyuncu olarak gücünü kaybetmek istemiyorsa, ticaret merkezi oluşmaz.
- Eğer herhangi bir özel şirket pazarı yönlendirmek isterse, ticaret merkezi oluşmaz.

Hangi Koşullarda Ticaret Merkezi Olunamaz!

TÜRKİYE,

**TRANSİT/
KÖPRÜ/ KAVŞAK/
KORİDOR
ÜLKE
OLACAK**

YOKSA

Şeffaflık

Ülkeler arası fiziksel boru bağlantıları

Esneklik

Temin Güvenliği

Özel Sektör

Pazar Kültürü

Politik İstek

Ticaret Merkezi Olgunluk Sonuçları

Avrupa'da Kabul Edilen Bir Sonraki Büyük Bölgesel Ticaret Merkezi Olabilir miyiz?

Bugünkü Notlarımıza Göre Muhtemelen Hayır

Önce inancımızı arttırıp, yöntemlerimizi değiştirip, notumuzu rakiplerimizle aynı seviyeye çıkartmalıyız. **Sonra**, Alıcı ve Satıcıları Türkiye'nin Semt Pazarına gelmesi için ikna etmeye çalışmamız gerekiyor

Aslanmıř Gibi Yařamak / Ticaret Merkeziymiř Gibi Davranmak

G.Afrika Aslan Koruma Parkı, 2013

PETFORM

**Semt Pazarı Bir Ticaret
Merkezidir.**

Teşekkürler